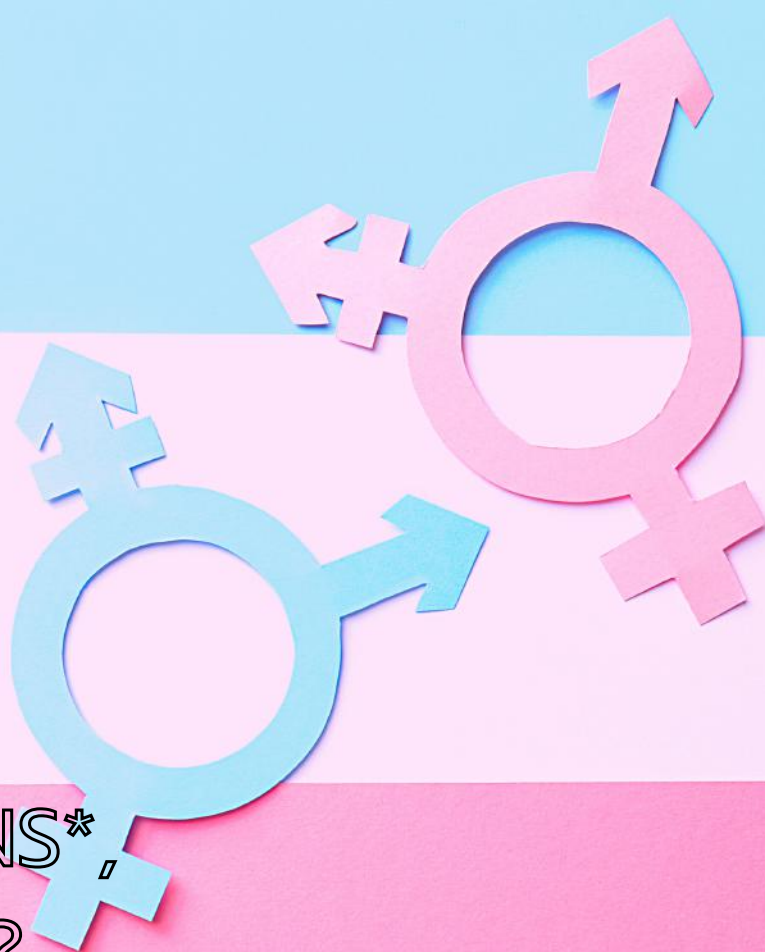


JA SAM TRANS* KAKO DAĹJE?





JA SAM TRANS* KAKO DALJE?



NAJVAŽNIJA SPOZNAJA JE TA DA NISTE SAMI
TE DA POSTOJE MNOGOBROJNI IZVORI
INFORMACIJA, PODRŠKE I MOGUĆNOSTI.

Važno je znati

Američka psihološka asocijacija (APA) od 2013. godine rodnu raznolikost ne tretira kao poremećaj, već kao stanje koje se naziva rodna disforija. Rodna disforija je intenzivan stres i neugoda koja se javlja kad se rodni identitet osobe i spol koji joj je pripisan pri rođenju ne poklapaju.

Svjetska zdravstvena organizacija je 2019. godine uklonila transrodnost s liste mentalnih poremećaja što omogućava priznanje identiteta, koji će time u manjoj mjeri biti uvjetovan medicinskim pristupom.

*Pojam trans obuhvaća različite trans identitete: transrodne i rodno varijantne osobe.

Tranzicija - Proces kroz koji transrodna osoba prolazi kako bi svoje tijelo i/ili ponašanje prilagodila rodnom identitetu.

Mnoge trans osobe prolaze kroz tranziciju, a to može uključivati društvenu tranziciju, pravnu i fizičku.



1. Društvena:

promjena imena i zamjenica (u govoru) promjena rodnog izražavanja kroz izgled (odjeća, kosa, nakit, itd.)



2. Pravna:

promjena oznake spola i imena postupak pravnog priznavanja roda u Republici Hrvatskoj

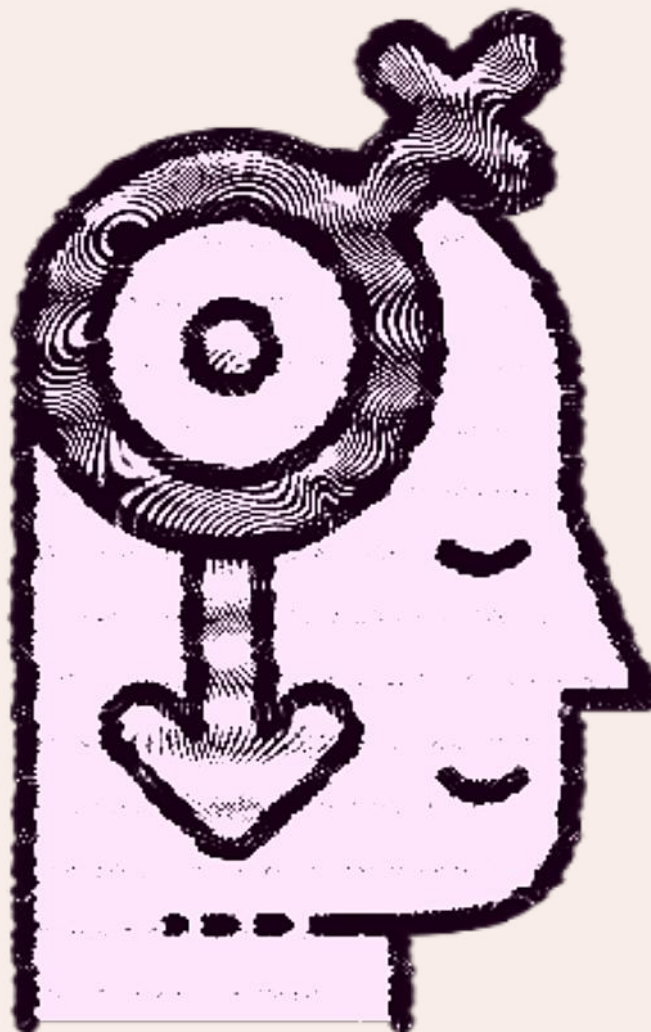


3. Fizička:

hormoni, operacije

Fizička tranzicija

Prije početka uključivanja u proces prilagodbe tijela rodnom identitetu, potrebno je obaviti razgovor sa psihologom/psihologinjom i psihijatrom/psihijatricom. Također, osoba mora obaviti pregled kod medicinskih stručnjaka/stručnjakinja u području endokrinologije, urologije i ginekologije, a prije ikakvih operacija potreban je i pregled kod kirurga/kirurginje. Važno je da sa cijelim procesom bude upoznat/a i doktor/doktorica opće prakse koji/a izdaje uputnice za navedene preglede. Ukratko, trenutna situacija s hormonima i operacijama u Hrvatskoj:



Hormoni

- HZZO (najčešće) ne pokriva troškove
- često se kupuju u Srbiji i BiH zbog razlike u cijeni
- potrebno je obavljati redovite preglede i odlaziti na sastanke s endokrinologom/injom kako bi se kontrolirale razine hormona
- specifično za trans maskuline osobe: hormonska terapija uključuje testosteron (Testosteron Depo ili Testosteron Nebido); prepisuje se na recept
- specifično za trans feminine osobe: hormonska terapija uključuje blokatore testosterona (Androcur) i estrogen (Estrofem); prepisuju se na recept, ali nisu za svaku trans femininu osobu besplatni zbog nereguliranosti pokrivanja troškova od strane HZZO-a

Operacije

- HZZO ne pokriva troškove
- „gornja operacija“ podrazumijeva dvostruku mastektomiju kod trans maskulinih osoba te augmentacijsku mamoplastiku kod trans femininih osoba
- u HR nema puno kirurga s iskustvom u obavljanju dvostruke mastektomije, a donja operacija nije moguća (najbliže se izvodi u Beogradu, Srbija)

Pravna tranzicija



Službeni postupak promjene osobnog imena nalazi se na službenim stranicama Ministarstva uprave te je važno znati da svaka osoba ima pravo promijeniti ime bez obzira na spol pripisan pri rođenju. Moguće je zatražiti i promjenu oznake spola u osobnim dokumentima.

Ukratko, trenutna situacija u Hrvatskoj:

Postupak pravnog priznavanja roda u Hrvatskoj

- psiholog/inja
- psihijatar/ica
- komisija (sličan razgovor kao i s ostalim stručnjacima/stručnjakinjama, ne uvjetuje pravno priznavanje roda)
- sveukupno min. 6 mjeseci kontinuiranih susreta nakon kojih psiholog/inja i psihijatar/ica izdaju službeno mišljenje

Promjena oznake spola u osobnim dokumentima

- potrebna je papirologija koja se šalje Nacionalnom zdravstvenom vijeću (mišljenje psihologa/inje i psihijatra/ice, potpisan obrazac za promjenu spola, rodni list/domovnica, izvještaj Centra za socijalnu skrb; najčešće se na mišljenje od NZV-a čeka barem mjesec-dva, no treba se pripremiti i na potencijalno duže čekanje)

Maloljetne osobe ne mogu promijeniti ime bez podrške roditelja. Zahtjev moraju popuniti oba roditelja, a ako nisu u braku, onda zahtjev popunjava roditelj s kojim osoba živi, a drugi roditelj daje svoj pristanak, tj. suglasnost.

Detaljnije informacije vezane za sve aspekte tranzicije mogu se pronaći na stranici: <https://kolektirv.hr/mogucnosti-u-hrvatskoj/>.

Nemoj da te odlasci stručnjacima/stručnjakinjama, cijene medicinskih postupaka ili bilo što drugo obeshrabri. Tranzicija je složen i često zahtjevan proces, ali uvijek postoje ljudi i udruge kojima se možeš obratiti za pomoć i podršku.

Kome se mogu obratiti za dodatne informacije i podršku?



kolekTIRV - <https://kolektirv.hr/>

LORI - <http://www.lori.hr/hr/>

Zagreb Pride - <https://zagreb-pride.net/>

Iskorak - <https://www.iskorak.hr/>

Trans Mreža Balkan - <https://www.transbalkan.org/>

Sadržaj ovog letka je odgovornost Lezbijske organizacije Rijeka "LORI" i ne održava nužno stavove država donatorica i Upravitelja Fonda. Tekst letka sastavio: Alex Katunar

